

**ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΓΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Δίκαιο ανταγωνισμού της ΕΕ — αξιολόγηση του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΓΔ — ΑΡΜΟΔΙΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΓΔ COMP — Μονάδα F1·
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ)	Τρίτο τρίμηνο του 2022 – τέταρτο τρίμηνο του 2022
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	https://ec.europa.eu/competition-policy/sectors/transport-and-tourism/legislation_en#maritime-transport

A. Πολιτικό πλαίσιο, σκοπός και αντικείμενο της αξιολόγησης

Πολιτικό πλαίσιο

Το δίκαιο της ΕΕ απαγορεύει εν γένει τις συμφωνίες μεταξύ εταιρειών που περιορίζουν τον ανταγωνισμό. Ωστόσο, ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στις ναυτιλιακές εταιρείες τακτικών γραμμών (ή στους μεταφορείς — που μεταφέρουν εμπορεύματα με ποντοπόρα πλοία) να συνεργάζονται και να παρέχουν κοινές υπηρεσίες.

Αυτή η απαλλαγή κατά κατηγορία βασίζεται στη διαπίστωση ότι οι συμφωνίες από κοινού παροχής υπηρεσιών μεταξύ ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών, οι οποίες αποκαλούνται επίσης κοινοπραξίες, είναι πιθανό να οδηγήσουν σε αποτελεσματικότερη χρήση της χωρητικότητας των σκαφών, βελτίωση της παραγωγικότητας και καλύτερη ποιότητα εξυπηρέτησης για τους καταναλωτές.

Ο κανονισμός εκδόθηκε το [2009](#) και παρατάθηκε το [2014](#) και το [2020](#). Η απόφαση για παράταση ελήφθη το 2020, ουσιαστικά επειδή δεν υπήρξε επιδείνωση των παραμέτρων του ανταγωνισμού (κυρίως ναύλοι εμπορευματικών μεταφορών, διαθεσιμότητα και αξιοπιστία των υπηρεσιών) κατά την περίοδο 2014-19.

Ωστόσο, η παράταση περιορίστηκε σε 4 έτη, σε σύγκριση με την παραδοσιακή πενταετή διάρκεια του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες, ώστε να είναι σε θέση να αντιδρά ταχύτερα σε περίπτωση ενδεχόμενων αλλαγών στις συνθήκες της αγοράς.

Ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες πρόκειται να λήξει στις 25 Απριλίου 2024.

Σκοπός της αξιολόγησης είναι να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του κανονισμού μετά την τελευταία παράτασή του το 2020, ώστε η Επιτροπή να μπορέσει να αποφασίσει αν θα τον αφήσει να λήξει ή θα τον παρατείνει εκ νέου.

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

Για την αξιολόγηση του κανονισμού, η Επιτροπή επιδιώκει να εξετάσει κατά πόσον εξακολουθεί να είναι αποτελεσματικός, αποδοτικός, συνεκτικός, συναφής και να αποφέρει «ενωσιακή προστιθέμενη αξία», λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στην αγορά μετά την τελευταία παράτασή του το 2020, ιδίως τις προκλήσεις που θέτει η πανδημία COVID-19.

Ενώ οι προκλήσεις που αντιμετώπισε ο τομέας κατά την περίοδο αξιολόγησης είναι εξαιρετικές και πρωτοφανείς, ο αντίκτυπος τους στη λειτουργία της αλυσίδας θαλάσσιου εφοδιασμού παρέχει χρήσιμα διδάγματα σχετικά με τον ρόλο των κοινοπραξιών στην παραγωγικότητα των υπηρεσιών τακτικών

θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και τη συνολική αποτελεσματικότητα και ανθεκτικότητα του παγκόσμιου συστήματος εφοδιαστικής. Ως εκ τούτου, παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη συνάφεια του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες.

Η αξιολόγηση του κατά πόσον ο κανονισμός εξακολουθεί να είναι κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό θα λάβει επίσης υπόψη i) την τάση ενοποίησης μεταξύ μεταφορέων, ii) την κάθετη ολοκλήρωσή τους και iii) τη διασταυρούμενη συμμετοχή μεταξύ κοινοπραξιών μετά το 2020.

Πράγματι, οι αλλαγές στην ανταγωνιστική δομή των ναυτιλιακών εταιρειών τακτικών γραμμών επηρεάζουν όχι μόνο την καταλληλότητα του τομέα για απαλλαγή κατά κατηγορία από τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες, αλλά και τον αριθμό των μικρών και μεσαίων μεταφορέων που θα μπορούσαν να είναι οι κύριοι δικαιούχοι του μειωμένου κόστους συμμόρφωσης που στηρίζει την αποτελεσματικότητα της απαλλαγής κατά κατηγορία.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας και της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας του κανονισμού, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τα αποτελέσματα των προσπαθειών της να αποσαφηνίσει και να απλουστεύσει τους κανόνες, μέσω της [επανεξέτασης του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για συμφωνίες εξειδίκευσης και των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής σχετικά με τις συμφωνίες οριζόντιας συνεργασίας](#).

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές i) παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ και ii) περιορίζουν την ανάγκη για ειδικά καθεστώτα ανταγωνισμού ανά τομέα.

Βελτίωση της νομοθεσίας

Στρατηγική της διαβούλευσης

Σκοπός της πρόσκλησης υποβολής στοιχείων που δρομολόγησε η Επιτροπή είναι η μεγιστοποίηση της βάσης τεκμηρίωσης για την αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες από το 2020.

Η πρόσκληση υποβολής στοιχείων διάρκειας 8 εβδομάδων θα συγκεντρώσει τις απόψεις του ευρύτερου κοινού, μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας της Επιτροπής [Πείτε την άποψή σας](#). Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για τα έγγραφα θέσης από αναλυτές του κλάδου, ακαδημαϊκούς και δικηγορικές εταιρείες που ειδικεύονται στο δίκαιο του ανταγωνισμού και στον τομέα της ναυτιλίας, τα οποία αποτελούν πολύτιμες εισροές. Απαντήσεις μπορούν να δοθούν σε οποιαδήποτε από τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Η πρόσκληση υποβολής στοιχείων θα συμπληρωθεί με στοχευμένες δραστηριότητες διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη που επηρεάζονται πιο άμεσα από το ζήτημα αυτό, συμπεριλαμβανομένων ερωτηματολογίων που θα αποσταλούν σε:

- μεταφορείς και τις ενώσεις τους·
- φορτωτές, πράκτορες μεταφορών και τις ενώσεις τους· και
- φορείς εκμετάλλευσης λιμένων και τερματικών σταθμών και τις ενώσεις τους.

Η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει επίσης διαβουλεύσεις με τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού των χωρών της ΕΕ μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού. Θα διοργανωθούν επίσης εργαστήρια ή συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης με άλλους εθνικούς φορείς στις χώρες της ΕΕ και με το [ΕΓΕΚ](#), τον κεντρικό οργανισμό για τις ομάδες καταναλωτών της ΕΕ.

Θα εκπονηθεί συνοπτική έκθεση στην οποία θα συνοψίζονται τα αποτελέσματα όλων των δραστηριοτήτων διαβούλευσης.

Συλλογή δεδομένων και μεθοδολογία

Ερωτήματα/ζητήματα προς εξέταση

Η Επιτροπή βασίζεται σε μια καθιερωμένη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της συνοχής, της συνάφειας και της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες. Η μεθοδολογία αυτή εξηγείται στην [εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας](#) και αναλύεται περαιτέρω στην [αξιολόγηση του 2019](#) του κανονισμού.

Η Επιτροπή παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις στον κλάδο των τακτικών θαλάσσιων μεταφορών από το 2020, ιδίως τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID στην αλυσίδα θαλάσσιου εφοδιασμού. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή χρησιμοποίησε τριμηνιαίες εκθέσεις του [Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα](#), έλαβε στοιχεία από εμπειρογνώμονες του τομέα, ανέθεσε την εκπόνηση διερευνητικής μελέτης σε εταιρεία οικονομολόγων στον τομέα των μεταφορών και απέστειλε διερευνητικό ερωτηματολόγιο στους μεταφορείς τον Δεκέμβριο του 2021.

Η Επιτροπή είχε επίσης τακτικές ανταλλαγές με τα ενδιαφερόμενα μέρη (ιδίως με τους φορτωτές, τους πράκτορες μεταφορών και τους μεταφορείς), καθώς και με τις αρχές ανταγωνισμού και τις ρυθμιστικές αρχές στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ και άλλες δικαιοδοσίες, σχετικά με τα ζητήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας τα τελευταία 2 χρόνια και σχετικά με τις προοπτικές του τομέα.

Μεταξύ των ανταλλαγών αυτών αναφέρονται ενδεικτικά η [πέμπτη παγκόσμια σύνοδος κορυφής για τις κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με τις θαλάσσιες μεταφορές](#) στις 7 Σεπτεμβρίου 2021 και η [δημόσια συζήτηση σχετικά με τον συνωστισμό στους διεθνείς λιμένες και το αυξημένο κόστος μεταφορών και τις επιπτώσεις τους στην ΕΕ](#) που οργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 25 Νοεμβρίου 2021.

Οι πληροφορίες που επεξεργάζεται από το 2020 η Επιτροπή, στο πλαίσιο των οικείων δραστηριοτήτων παρακολούθησης, θα συμβάλουν στην αξιολόγηση της συνάφειας του κανονισμού απαλλαγής κατά

κατηγορία για τις κοινοπραξίες. Για να αξιολογήσει κατά πόσον ο τομέας εξακολουθεί να πληροί τις προϋποθέσεις για απαλλαγή κατά κατηγορία από τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει ιδίως στοιχεία που αποδεικνύουν τις αλλαγές στην ανταγωνιστική δυναμική του κλάδου των τακτικών θαλάσσιων μεταφορών και, γενικότερα, στις επιδόσεις της αλυσίδας θαλάσσιου εφοδιασμού, όπως αποκάλυψε η πανδημία COVID.

Τα στοιχεία που συλλέγει η Επιτροπή στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης θα συμπληρωθούν με πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν από τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης.

Ειδικότερα, οι απαντήσεις στα στοχευμένα ερωτηματολόγια που αποστέλλονται στους χρήστες των μεταφορών (πράκτορες μεταφορών, φορτωτές και ενώσεις τους) και στους λιμένες (φορείς εκμετάλλευσης λιμένων και τερματικών σταθμών και ενώσεις τους) θα είναι χρήσιμες, ώστε να δοθεί στην Επιτροπή μια ολοκληρωμένη εικόνα της συνάφειας του κανονισμού μετά το 2020. Οι απαντήσεις θα επιτρέψουν να υπολογιστούν οι επιπτώσεις των κοινοπραξιών στην αποτελεσματικότητα των μεταφορών, στην παραγωγικότητα άλλων φορέων εφοδιαστικής και στην ικανότητα των κοινοπραξιών να αποφέρουν οφέλη για τους καταναλωτές, σε σύγκριση με τους ανεξάρτητους φορείς, σε ακραίες συνθήκες της αγοράς.

Οι απαντήσεις στα στοχευμένα ερωτηματολόγια από τους μεταφορείς θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για την ποσοτικοποίηση τυχόν εξοικονομήσεων από το κόστος συμμόρφωσης που επέφερε ο κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για τις κοινοπραξίες, ιδίως για τους μικρούς μεταφορείς. Πρόκειται για δείκτη της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του κανονισμού.